

V vse te stroške pa ni nič vštetega tega, kar vsak gospodar potrosi za-se, da obdeluje zemljo s tem, da požiga površni svet ali da napeljuje zemljo itd. itd. večidel od velike daljave, ker na močvirji samem ni veliko hiš in vasi. Taka daljava po 2 ali 3 ure daleč silno podražuje gospodarstvo s tem, da se časa veliko porabi, vozovi kvarijo, živina prenapenja itd.

Kdor pa misli, da si pomaga samo s tem, da šoto koplje in prodaja, ta pogrezne svet svoj spet popolnoma v močvirje, ki potem ni krajcarja vredno.

Kdo tedaj, ki vse to vé in vidi, more s pošteno vestjo se ustavljati temu, da se za močvirje okolice ljubljanske napravi poseben cenilen okraj? In vsaj še močvirje samo mora se razdeliti na več odsekov. Že dr. Orel je v občnem zboru družbe kmetijske leta 1847. očitno dokazal, da vsa zemlja na močvirji se ne more meriti po enem vatlu. Rekel je, da svet, kjer veliko resice raste, ni za nobeno setev ugoden; niti žito niti sočivje, niti klaja noče veselo rasti na taki zemlji; če mešaš tak svet s prstjo, se vgnjezdi bramorjev toliko, da pokončajo ves pridelek; bolji in za obdelovanje pripraviši je mahoviti svet, ki se dá v koristne njive in senožeti premeniti, ako mu primešaš zemlje in gnoja; najbolji je pa svet ondi, kjer breza in munec (Wollgras) raste itd.

Te vrstice pa sklepam z živo željo, naj sl. delna komisija za vravno zemljiškega davka blagovoljno sprejme te moje besede, da ne ostanejo — klic upijóčega v puščavi.

O gozdnem varstvu.

Spisuje Fr. Padar.

O poškodovanji drevja in lesnih rastlin po ljudéh.

(Dalje.)

5. Nabiranje smole in borovine.

V obližji mest je poškodovanje šilovine, posebno borove, v navadi, ki v tem obstaja, da se drevesa 3 do 4 čevlje nad zemljo nasekavajo, da se sok tje izceja in les na tem mestu smolnat naredí; smolnati kraji se izsekajo in za prižiganje prodadó.

Veliko najlepših dreves se spridi, da jih pozneje veter polomi. Najrednejše varstvo gozdarja in najostreje kazni ne zadostujejo neprijetnost popolnoma odstraniti. Skoro povsod so taki ljudje, ki se s tem pečajo, revni, da jih v denarji ni mogoče kaznovati, drugih kazni pa ne čutijo. Ako hočemo temu poškodovanju v okom priti, je najbolje, revnim ljudem, ki si s tem svoje krajcarje služijo, smolnata drevesa podariti ali pa po celó nizki ceni prodati. Zagotoviti morajo, da bodo poke zamazali. Samo to pomaga. Vsi ukazi in kazni so manj izdatni.

6. O zavkroženji drevja in ljubljenski dreves.

V nekterih krajih, kjer je veliko jagod, malin itd., je navada, da se posode iz ljubja narejajo, jagode v nje nabirajo in na trgih prodajajo.

Tudi si v nekterih krajih oglarji, drvarji in pastirji svoje stanovanje (barake) z drevesno kožo pokrivajo. Koliko lepega drevja se pokvari s tem, lahko si mislimo. Naj se vse take napake prepovedó in naj se oglarji in pastirji do gozdarja obrnejo, bo že povedal, kaj je storiti.

7. O izsekavanji tičjih gnjezd.

Tudi z izsekavanjem tičjih gnjezd se gozdom lahko škoda napravi. Drevesa, v katerih tiči gnjezdijo, že tako niso dobra, vendar se še bolj spridijo,

če se velike ljuknje v nje nasekajo, kamor se potem sneg in voda nabira. Nobeden, razun lovca, nima pravice, gnjezda izsekavati; če pa lovec ni tudi gozdni lastnik, nima pravice, lastniku drevesa priditi, da bi sebi stregel. Izsekavanje tičjih gnjezd se mora prepovedati in gozdar mora vsakega prestopnika kaznovati.

(Dalje prihodnjič.)

Nove postave.

Nova notarska postava.

Novi notarski red, ki stopi v vseh Svetih t. l. v veljavnost, je v marsikterih rečéh predelan in memo dosedanjega zboljšán.

Med preuredbami, ki so za pravno življenje posebno važne, in ki je tedaj dobro in potrebno, da se ž njimi seznanimo, so pa sledeče:

Dolžna pisma, kupne pogodbe, v katerih kupščina na dolgu ostane, zakupne (štantne) in najemne pogodbe, in sploh vsa pravna opravila, v katerih se ena stranka drugi v denarjih ali sploh v takih rečéh, ki so v denarjih nadomestljive, zadolži, bodo vprihodnje, ako se v notarski obliki izdelajo, kakor sodne poravnave, precej zvršljiva, to je, ako dolžnik ni mož beseda, ne bo treba še le tožiti ga, ampak se s takim notarjevim pismom precej lahko zarubi.

Sitna formalnost, da so se k vsakemu notarskemu pismu morale klicati priče, bo zdaj po večem odpravljena; pridržana je samo še za oporoke (testamente) in za pisma, ko stranke ne znajo pisati, ali jezika ne umejo, v katerem se pismo dela; ali so gluhe, slepe ali neme.

Notarji so poklicani, da dokazila izdajajo o vsakovrstnih dogodkih, ki se vpričo njih vršé in utegnejo pravne nasledke imeti. Semkaj spadajo: Sklepi velikih (generalnih) skupščin, ponudbenih (offertnih) obravnav, izsrečkavanja, ali če hoče kdo kako reč pokazati v dokaz, da je in kaka je itd. To doslej ni spadalo v njih področje.

Tudi bo notar odslej po svojem poklicu lahko sprejemal ne samo pisma, ampak tudi denar in vrednotne papirje (obligacije itd.), da jih bo izročal drugi stranki ali polagal pri gosposki, kar je delal doslej, če ni bil sodni komisar, le kot privatnik in brez notarskega poročstva.

Notarska tarifa je skoraj v vseh postavkah znižana, in notar se mora po njej ravnati pri vseh pismih, to je, tudi pri taci, ki jih ne naredi v notarski obliki, kar doslej ni bilo. S tem je skrbjeno, da se ljudem, ki bodo pred notarjem pisma delali, ne more preveč rajtati, ker se vsakteri, ki se mu čez tarifo zarajta, lahko pritoži, in notar bi zapadel kazni.

Te preuredbe priporočajo notarstvo vsem denarskim napravam, hranilnicam, bankam, akcijskim družbam, pa tudi privatnikom, ki dobijo tukaj zvedensko izdelana pisma pod javnim verovanjem in po trdno ustanovljeni tarifi.

A nadjati se je tudi, da se bo odslej, ko so notarske pravice povečane, dovolj izučenih in sposobnih mož obračalo k notarstvu, in da to sčasoma tudi pri nas zadobi tisto zaupanje in spoštovanje, ktero vživa na Francoskem, Laškem, v Belgiji, v Švici, na Nemškem, in sploh, koder je dalje časa vdomačeno.

Naši bralci že v današnjem listu beró, da je na Kranjskem razpisanih več notarskih služeb, in tako je tudi v drugih deželah.

Pravoslavcem je tedaj vprihodnje odprto mnozih služeb.